

คู่มือ การจัดตั้งธนาคารขยะชุมชน

คำนำ

คู่มือการจัดตั้งธนาคารขยะเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยการพัฒนาชุมชนสีเขียวโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในเทศบาลตำบลบางเหริยง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา โดยได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งธนาคารขยะ ซึ่งจะช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะ ลดปัญหาสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกที่ดีจากรุ่นสู่รุ่น สร้างรายได้ และฝึกนิสัยการออม ทั้งนี้คู่มือเล่มนี้ได้อธิบายถึงขั้นตอนการจัดตั้งธนาคารขยะ โครงสร้างธนาคารขยะ การดำเนินการ ประโยชน์ การติดตาม และการประเมินผลธนาคารขยะ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนสีเขียวต่อไป

คณะผู้จัดทำ

22 ตุลาคม 2561

สารบัญ

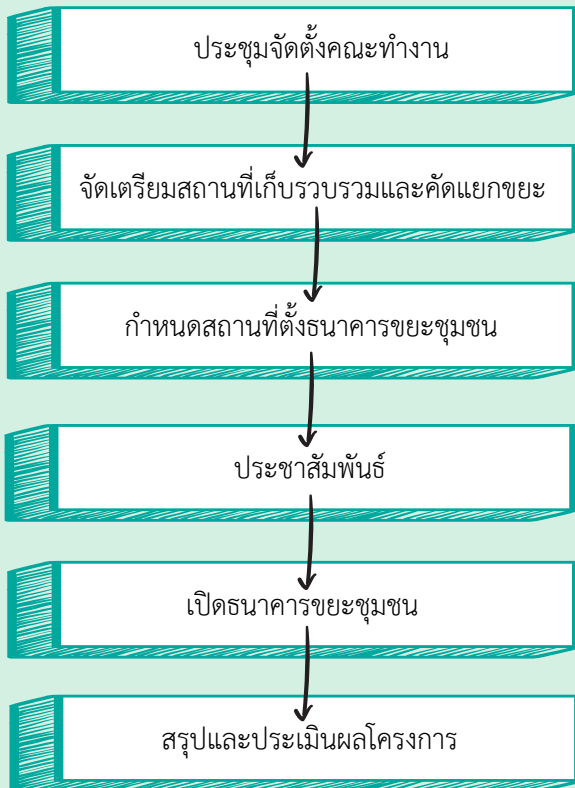
วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งธนาคารขยะชุมชน	1
กระบวนการของการจัดตั้งธนาคารขยะชุมชน	1
โครงสร้างธนาคารขยะชุมชน	2
การเปิดบัญชี	3
การฝาก	4
การถอน	6
การปิดทำการธนาคารขยะ	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากธนาคารขยะชุมชน	8
การติดตามและประเมินผลธนาคารขยะชุมชน	8

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งธนาคารขยะชุมชน

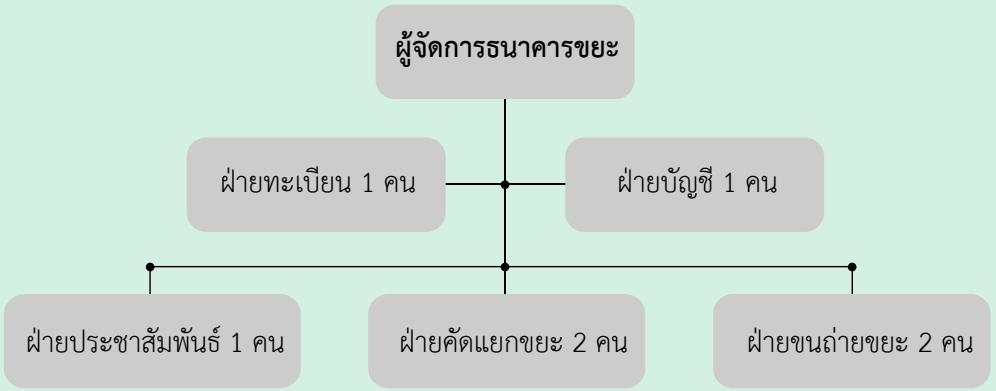
1. เพื่อให้ชุมชนมีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะและการรักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน
2. ช่วยลดปริมาณขยะและส่งเสริมความรู้ให้แก่ชุมชน เรื่อง การคัดแยกขยะที่ถูกต้องเหมาะสม
3. เพื่อนำผลพลอยได้จากการตั้งธนาคารขยะมาตั้งเป็นกองทุนหรือกิจกรรมอื่นๆ
4. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการขยะโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
5. เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีและเป็นต้นแบบในการจัดการขยะของชุมชน

กระบวนการของการจัดตั้งธนาคารขยะชุมชน

โครงสร้างธนาคารขยะชุมชน

การจัดตั้งธนาคารขยะชุมชน มีลักษณะโครงสร้าง ประกอบด้วย

กระบวนการของการจัดตั้งธนาคารขยะชุมชน

กระบวนการ	การดำเนินงาน
การสมัครสมาชิก	กรอกใบสมัครและเปิดบัญชีกับธนาคารขยะ
การฝาก	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบและบันทึกใบนำฝาก ชั่งน้ำหนัก บันทึกการนำฝากในสมุดคู่มือฝาก
การถอน	ฝ่ายบัญชีและการเงิน ตรวจสอบความถูกต้องในใบถอนเงิน และสรุปยอดคงเหลือในใบสรุปการฝาก-ถอน
การปิดทำการธนาคารขยะ	ฝ่ายบัญชีและการเงิน สรุปการฝาก-ถอนทะเบียนคุม และสรุปผลประกอบการส่งให้ผู้จัดการธนาคาร

การเปิดบัญชี

ประชาชนที่มีความสนใจและต้องการสมัครสมาชิกของธนาคารขยะชุมชน
เริ่มแรกผู้สนใจต้องกรอกรายละเอียดลงในใบสมัครสมาชิกธนาคารขยะชุมชน
จากนั้นเจ้าหน้าที่ธนาคารจะให้เลขที่สมาชิกพร้อมทั้งลงรายละเอียดในสมุดคู่มือ
โดยธนาคารจะเป็นผู้เก็บรวบรวมสมุดคู่มือไว้ที่ธนาคาร ซึ่งสมาชิกสามารถขอดูได้
ในวันที่ธนาคารเปิดทำการ

เลขที่...../.....

ใบสมัครสมาชิกธนาคารขยะชุมชน

หมู่ที่..... วันที่.....

ชื่อ-นามสกุล.....

บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....

ที่อยู่.....

.....

.....

โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้..... อีเมลล์.....

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....

() ()

ผู้สมัครสมาชิกธนาคารขยะ เจ้าหน้าที่ธนาคารฝ่ายทะเบียนสมาชิก

วันที่..... วันที่.....

ผู้อนุมัติ

ลงชื่อ..... ผู้จัดการธนาคารขยะชุมชน

วันที่.....

การฝาก

สมาชิกนำขยะมาฝากกับธนาคารขยะพร้อมสมุดคู่ฝาก โดยกรอกข้อมูลใบนำฝาก จากนั้นนำใบนำฝากมายื่น ณ จุดตรวจสอบ และชั่งน้ำหนักเพื่อคัดแยกขยะหรือตรวจสอบคุณลักษณะของขยะก่อนชั่งน้ำหนักพร้อมทั้งตรวจสอบราคากลางขยะ ณ วันที่นำมาฝาก

ตัวอย่างใบนำฝาก

ใบนำฝาก	ธนาคารขยะชุมชนบางเหริ่ง		
เลขที่บัญชี	201805001	วันที่ 9 พฤษภาคม 2561	
รายการ	จำนวน (กิโลกรัม)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	รวมเงิน (บาท)
กระดาษ A4 สีขาว	2		
ขวดน้ำพลาสติกใส	2		
รวมเป็นเงิน			
จำนวนเงิน (ตัวอักษร) (.....)			
ลงชื่อผู้ฝาก	นางสุดสวย น้ำใจงาม	ลงชื่อผู้รับฝาก	

การถอน

สมาชิกที่ประสงค์จะถอนเงิน สามารถถอนได้หลังจากฝาก 1 เดือน นำสมุดคู่ฝากและกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มใบถอนเงินมายื่นกับเจ้าหน้าที่ธนาคารฝ่ายบัญชีและการเงิน เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารเรียบร้อยแล้วและลงบันทึกการถอนเงินของสมาชิกในสมุดคู่ฝากและส่งให้ผู้จัดการธนาคารขยะตรวจสอบและอนุมัติการถอนสมาชิกสามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาถอนเงินได้โดยแนบใบมอบอำนาจพร้อมบัตรประจำตัวประชาชน

ตัวอย่างใบถอนเงิน

ใบถอนเงิน	ธนาคารขยะชุมชนบางเหริียง	
เลขที่บัญชี	201805001	วันที่ 9 มิถุนายน 2561
ชื่อบัญชี	นางสุดสวย น้ำใจงาม	
จำนวนเงินที่ถอน (ตัวเลข)		300.00
จำนวนเงิน (ตัวอักษร) (..... สามร้อยบาทถ้วน.....)		
	นางสุดสวย น้ำใจงาม	
ลงชื่อผู้ถอน/ผู้รับมอบอำนาจ	ลงชื่อเจ้าของบัญชี/ผู้ถอน	
	นางสุดสวย น้ำใจงาม	
	ลงชื่อผู้รับเงิน	

การปิดทำการธนาคารขยะ

เมื่อปิดทำการธนาคารขยะ เจ้าหน้าที่ธนาคารฝ่ายทะเบียนสมาชิกจะนำใบสมัครสมาชิกใหม่มาลงบันทึกในทะเบียนคุมสมาชิก

ตัวอย่างทะเบียนคุมสมาชิก

ทะเบียนคุมสมาชิก ธนาคารขยะชุมชน			
เลขที่บัญชี	ชื่อ-สกุล	วันแรกที่เปิดบัญชี	วันที่ปิดบัญชี
201810091	นางสุดสวย น้ำใจงาม	9 พ.ค. 2561	
203913035	นายดินแดง หวังดี	10 พ.ค. 2561	
208930201	ดช.ภัทร พุ่งรี	17 พ.ค. 2561	

เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีและการเงิน เก็บใบฝาก-ถอนของสมาชิก แต่ละราย เก็บเข้าแฟ้มเป็นหลักฐานจากนั้นทำสรุปการนำฝาก-ถอนของสมาชิกบันทึกลงในแบบฟอร์มสรุปการนำฝาก-ถอน

ประโยชน์ที่ได้รับจากธนาคารชยะชุมชน

การติดตามและประเมินผลธนาคารชยะชุมชน

ผู้จัดการธนาคารชยะจะทำหน้าที่ในการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของธนาคารชยะชุมชนเป็น รายวัน รายเดือน รายไตรมาส และรายปี เพื่อทราบสถานะการดำเนินงานของธนาคารอย่างต่อเนื่อง และทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันทั่วถึง เช่น การคัดแยกชยะตามจุดต่างๆในพื้นที่หมู่บ้านนั้นๆ

อ่านคู่มือฉบับออนไลน์และดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
<https://sites.google.com/a/hu.ac.th/research-for-community-hu/>

ที่ปรึกษา | ดร.ธารพรรษ สัตยารักษ์

คณะผู้จัดทำ | ผศ.ดร.ปุณยนุช รุธิรโก | ผศ.ดร.วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล

ผู้เรียบเรียงและออกแบบ | ผศ.ดร.ปุณยนุช รุธิรโก | วินิตา หมดเบ็ญหมาน

จัดทำโดย | คณะผู้วิจัย โครงการการพัฒนาชุมชนสีเขียว โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน

ในเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา

สนับสนุนโดย | สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) | มหาวิทยาลัยหาดใหญ่